

Кузьменко О. А, Верещінська В.В, Дімарова О.В

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Київ, Берестейський проспект 37, email: sashastarwort@gmail.com

ДО ІСТОРІЇ ФАКУЛЬТЕТУ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

Анотація. У цій роботі представлена історія одного з факультетів Київського політехнічного інституту імені Ігоря Сікорського - факультету прикладної математики. Вона охоплює передумови та процес створення, подальший розвиток та події, що сформували ФПМ. Висвітлюється сучасний стан факультету та його досягнення.

Abstract. This article deals with the history of one of the faculties of Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute - the Faculty of Applied Mathematics. It covers the prerequisites and process of creation, further development and events that formed the FPM. The current state of the faculty and its achievements are highlighted.

Ключові слова: КПП, факультет прикладної математики, ФПМ, історія, заснування, розвиток.

Key words: KPI, Faculty of Applied Mathematics, FAM, history, foundation, development.

Актуальність даної роботи полягає в тому, що використання інформаційних технологій стає дуже важливим в сучасному світі, тому ми маємо розуміти історію та розвиток цих технологій. Факультет прикладної математики (ФПМ) Київського політехнічного інституту є одним із провідних центрів підготовки фахівців за цими напрямками в Україні.

Метою даної роботи є дослідження історії, структури, основних напрямів діяльності ФПМ та його внеску в розвиток прикладної математики та інформаційних технологій в Україні. Факультет прикладної математики (ФПМ) [5] Київського політехнічного інституту було створено у 1990р. шляхом відокремлення від факультету інформатики та обчислювальної техніки (ФІОТ), який було засновано на базі електротехнічного факультету (ЕТФ, 1918 р. створення) [4]. Даний поділ дозволив цим факультетам запропонувати цілеспрямовану освіту студентам та не розпорозувати увагу на менш профільні сфери.

Ініціатор створення факультету – академік АН УРСР І.М. Коваленко, який і став його першим деканом. Також внесли вклад у формування нашого факультету й інші професори КПП: Згуровський М.З., Коваленко І.М., Самофалов К.Г., Далецький Ю.Л., Вавілов Є.М., Молчанов О.А., Павлов О.А., Тарасенко В.П.. Передумовами створення ФПМ стали:

- потреба у підготовці фахівців з прикладної математики;
- необхідність розвитку інформаційних технологій.

Заснування факультету надало змогу сконцентруватися на викладанні важливих для технічного прогресу спеціальностей. ФПМ суттєво змінився з часом. Яскравими прикладами є застосування нових методів навчання потрібних для майбутніх професій цільової аудиторії та заміна назв кафедр. Результатом стало: урізноманітнення спеціальностей; розширення можливостей для досліджень і розвитку талантів.

На момент створення факультету прикладної математики до нього увійшли 3 кафедри:

- кафедра прикладної математики,
- кафедра спеціалізованих обчислювальних засобів.
- кафедра математичних методів системного аналізу.

Кафедра прикладної математики (ПМ).

Кафедра ПМ і нині функціонує на базі ФПМ. Першим завідуючим кафедри був Молчанов Олександр Артемович (1978-2014), а з 2014 р. – Чертов Олег Романович, доктор технічних наук, автор підручника «Математичний аналіз (для програмістів)», 5 колективних монографій і більше 100 наукових та методичних праць. Олег Романович колись також був студентом цієї кафедри [7].

Кафедра спеціалізованих обчислювальних засобів(СОЗ).

Кафедра СОЗ була двічі перейменована. Перший раз у 1992 р., і мала назву кафедри спеціалізованих комп'ютерних систем (СКС), а з 2012 р. і нині – кафедру системного програмування та спеціалізованих комп'ютерних систем (СПСКС). З моменту заснування СПСКС завідуючим був Тарасенко Володимир Петрович (1990-2019), а з 2020 р. – професор та доктор технічних наук Романкевич Віталій Олексійович, також колишній випускник цієї кафедри. Він є автором понад 150 наукових публікацій[8].

Кафедра математичних методів системного аналізу.

Кафедра математичних методів системного аналізу була створена ще у 1988 р. за ініціативи ректора КПІ М.З. Згуровського та відомого математика Ю.Л. Далецького [6]. Вона проіснувала у складі ФПМ лише до 1997 р. На базі цієї кафедри було засновано навчально-науковий комплекс «Інститут прикладного системного аналізу». 2006 р. до складу ПСА також була приєднана кафедра системного проектування, що працювала на базі факультету електроніки, а зовсім нещодавно, в 2022 р. з'явилась третя кафедра – кафедра штучного інтелекту.

Нині кафедра ММСА включає 4 освітніх програм, а саме: системний аналіз та управління, системний аналіз фінансового ринку, системи штучного інтелекту, інтелектуальний аналіз даних в управлінні проектами.

Кафедра програмного забезпечення комп'ютерних систем.

Кафедра ПЗКС є наймолодшою – їй всього 15 років, утворена у 2009 р. Першим завідуючим кафедри став Дичка Іван Андрійович (нинішній декан

факультету). Протягом 2015 – 2018 рр. – Заболотня Тетяна Миколаївна, а потім, у період 2018 – 2021 рр. – Легеза Віктор Петрович. Нині завідуючою кафедри є доктор технічних наук Сулема Євгенія Станіславівна [9].

Декани Факультету прикладної математики КПІ [5]:

Ігор Миколайович Коваленко (1990–1994 рр.)[1].

Активний учасник наукового співтовариства, автор численних публікацій, викладач та науковий керівник. Його наукові інтереси включають обчислювальну математику, чисельні методи, диференціальні рівняння, теорію керування та оптимізацію.

Олександр Артемович Молчанов(1994–2005 рр.)[2].

Відомий дослідженнями в області стохастичних процесів та застосування їх у різних галузях. Його наукова робота пов'язана з теорією стохастичних процесів, теорією випадкових полів, математичною статистикою та обробкою сигналів.

Іван Андрійович Дичка (з 2005 р.)[3].

Відомий фахівець, автор численних публікацій та співробітник відомих наукових центрів. Його наукові інтереси: обчислювальна математика, чисельні методи, обробка сигналів та обчислювальна геометрія.

Утворення ФПМ значною мірою удосконалено рівень викладання математики, а як наслідок сприяло розвитку в Україні комп'ютерних наук, математичної та інженерної сфер. 2021 р. факультет прикладної математики посів 2 місце у номінації «ТОП-10 факультетів комп'ютерних наук і ІТ» журналу «Forbes Ukraine», випередивши факультет інформатики та обчислювальної техніки (4 місце), та інститут прикладного системного аналізу (7 місце), що є свідченням високої якості освіти та наукових досягнень факультету [10].

Підсумовуючи, можна сказати, що, хоч факультет прикладної математики відносно новий, проте він є одним із передових факультетів технічної освіти в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

[1] Коваленко Ігор Миколайович. Кафедра ММСА. Режим доступу: <http://mmsa.kpi.ua/history/lecturers/igor-m-kovalenko>

[2] Учасники проектів Вікімедіа. Молчанов Олександр Артемович – Вікіпедія. *Вікіпедія*. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Молчанов_Олександр_Артемович

[3] Дичка Іван Андрійович. *Енциклопедія Сучасної України ЕСУ*. Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-24431>

[4] Факультет інформатики та обчислювальної техніки КПІ ім. Ігоря Сікорського. Режим доступу: <https://kpi.ua/fiot>

[5] Факультет прикладної математики | КПІ ім. Ігоря Сікорського. *КПІ ім. Ігоря Сікорського*. / .Режим доступу: <https://kpi.ua/fpm>

- [6] Баштова Л. Професор Ю. Далецький і розвиток математики в КПІ. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/068f06bd-dab8-42fc-a17f-d2654a310701/content>
- [7] Чертов Олег Романович. Кафедра прикладної математики. Режим доступу: <https://pma.fpm.kpi.ua/uk/profile/chertov/interview>
- [8] Інформаційний портал Факультету Прикладної Математики КПІ ім. Ігоря Сікорського. Інформаційний портал Факультету Прикладної Математики КПІ ім. Ігоря Сікорського. Режим доступу: <http://fpm.kpi.ua/faculty/structure.do>
- [9] Про кафедру – Кафедра програмного забезпечення комп'ютерних систем. *Кафедра програмного забезпечення комп'ютерних систем – Факультет прикладної математики КПІ ім. Ігоря Сікорського.* Режим доступу: https://pzks.fpm.kpi.ua/?page_id=27
- [10] 100 найкращих факультетів України – Forbes.ua. *Forbes.ua Бізнес, мільярдери, новини, фінанси, інвестиції, компанії.* Режим доступу: <https://forbes.ua/ratings/rejting-fakultetiv-13042021-1356>